

Ministerstwo Zdrowia
Departament Zdrowia Publicznego

ZPŚ.078.135.2018(4)

Warszawa, 9. 08. 2018

Pan
Zbigniew Gelzok
Prezes Zarządu
Ogólnopolskiego Stowarzyszenia
Przeciwdziałania Elektroskażeniom
„Prawo do Życia”
ul. Bracka 16 A
44-251 Rybnik

Krzysztof Łęka

W odpowiedzi na Pana pismo z dnia 5 lipca 2018 r., dotyczące pisma znak ZPŚ.078.135.2018 z dnia 13 czerwca 2018 r., w sprawie wpływu pola elektromagnetycznego (PEM) na zdrowie ludzi, na podstawie informacji przekazanych przez konsultanta krajowego, Departament Zdrowia Publicznego przekazuje poniższe informacje.

W odniesieniu do kwestii *badania ludności masowo skarżące się na negatywne oddziaływania pola elektromagnetycznego*, należy zauważyć, że problem z przeprowadzeniem takich badań wynika z trudności metodycznych oceny związku pomiędzy występowaniem zaburzeń zdrowia u indywidualnych osób a ich ekspozycją na PEM. Podawane dolegliwości i objawy chorobowe nie mają charakteru specyficznego. Ocena występowania takiej zależności od ekspozycji na pola elektromagnetyczne może mieć miejsce tylko w badaniach populacyjnych (porównanie częstości występowania danych efektów zdrowotnych w grupach o różnym poziomie ekspozycji).

Odnosząc się do postulatu „wskazania gdzie, na jakiej grupie, w jakim natężeniu i w czasie ekspozycji wykonano rzeczywiste badania ludności” należy zauważyć, że pytanie nie precyzuje czy chodzi o badania epidemiologiczne, czy też weryfikujące występowanie objawów chorób zależnych od ekspozycji na PEM u zgłaszających się osób. W tym drugim wypadku nie przeprowadzono dotychczas takich badań ze względu na brak wiarygodnej metodyki oceny.

Natomiast w odniesieniu do pytania o wskazanie, które jednostki naukowe lub biegli są w stanie wykonać opinie lekarską w zakresie związku przyczynowo skutkowego związanego z oddziaływaniem pól elektromagnetycznych, ze względu na brak ustalonej metodyki postępowania, aktualnie nie ma możliwości uzyskania takich opinii.

Zgodnie z opinią Instytutu Medycyny Pracy w Łodzi, w chwili obecnej nie ma odpowiednio zweryfikowanej bazy badań lekarskich i laboratoryjnych mogących taki związek potwierdzić. W związku z tym każda sprawa musi być traktowana jako ekspertyza naukowa z wszystkimi tego konsekwencjami prawnymi. W przypadku decyzji o przeprowadzeniu takich badań należy zwrócić się do Instytutów mających odpowiednio duży dorobek i infrastrukturę w dziedzinie badań bioelektromagnetycznych, np. Instytut Medycyny Pracy w Łodzi, Wojskowy Instytut Higieny i Epidemiologii.

prof. dr hab. inż. Andrzej Kozłowski
Instytut Medycyny Pracy w Łodzi
Departamentu Zdrowia Pracy
Łódź, 12.10.2018